

vodo, ki se takoj pretvarja v paro. To je ruska domača parna kopelj. Seljaki posedejo krog kamenja in se tako kopajo. Mnogi, rdeči kakor rak, zdrve potem na mrzli zrak in se valjajo po snegu. Seveda je potrebno zato zdravje in zdravo srce, vendar pa je bilo vedno dovolj junakov, ki so si privoščili ta sport vsako leto. Ta dva običaja sta v Rusiji tako vdomačena, da skoro ni hiše, kjer ne bi bilo peči, kakor tudi ni nikjer vasi, kjer ne bi imeli vsaj eno ali dve parni kopelji. Poleg čaja sta peč in parna kopelj edini stvari, ki ju ljubi ruski seljak pozimi.

Kuhanje žganja iz prepovedanih snovi.

Lansko leto je povzročila mnogo prahu časopisna vest, da je bil neki posestnik obsojen na 100.000 K globe, ker je pokuhal par kg suhih hrušk v žganje. Nekateri kar niso mogli verjeti, da je to res in so mislili, da je stvar v politične namene izmišljena. Temu pa ni bilo tako. Dotičnik je bil res obsojen, ker je kuhal žganje iz „prepovedanih“ snovi.

Izrečena obsodba je bila res kruta, toda v takrat še veljavnih avstrijskih predpisih o davku na žganje, popolnoma opravičena in finančno oblastvo sploh ni moglo milejše soditi.

To je bilo lansko leto, po novih trošarinskih predpisih pa bi bila sodba vendarle dokaj milejša.

Če rečemo, da bi bila milejša, seveda še davno ne trdimo, da bi bila tudi mila. To ne! Tudi v novih trošarinskih predpisih so določene za kuhanje žganja iz prepovedanih snovi prav občutne kazni. Razlika med starimi in novimi predpisi tiči največ v tem, da kaznjivost ne nastopi že takrat, če kdo prepovedane snovi za žganjekuho namoči, temveč šele če jih kuha.

To je vsekakor velik korak naprej, ker se more sedaj vsakdo, ki pošteno prijavi, iz katerih snovi namerava kuhati žganje, ogniti čeprav ne uničenju drozge, pa vsaj kazni, med tem, ko ga je prej tudi najpoštenjša prijava le pokopala v ogromno kazen.

Katere so pa snovi, ki so za kuhanje žganja prepovedane?

Točka 3. člena 116. trošarinskega pravilnika (Uradni list št. 133 iz l. 1921) pravi:

„V vsej kraljevini je prepovedano kuhati žganje iz skrobnih snovi, celuloze, krompirja, topinambura, sladkorne pese, melase in drugih odpadkov pri izdelovanju sladkorja, kakor tudi iz drugih snovi, ki imajo več sladkorja (n. p. smokev, nepokvarjenih suhih sliv itd.).

Iz teh snovi se sme alkohol (špirit) proizvajati samo v tvornicah, ki plačujejo trošarino, ko dajo alkohol v svobodni promet.“

Da bi začel kdo kuhati žganje v naših domačih (pavšaliranih) žganjarnah iz skrobnih snovi (žita, koruze, fižola, riža, krompirja itd.), celuloze, topinambura, sladkorne pese, melase in drugih odpadkov pri izdelovanju sladkorja, ni prav verjetno, ker so potrebne za kuhanje žganja posebne priprave in pa tudi — praksa. Izključeno pa ni, da poskusi kdo kuhati žganje iz „snovi, ki imajo več sladkorja“, posebno ker marsikdo ne ve, katere snovi se kot take smatrajo.

Trošarinski pravilnik ne navaja teh snovi izrečno, temveč se omeji na to, da navede kot primer smokev in suhe slive in pozneje (v točki 28., člena 116.) še suhe hruške, suha jabolka in čežana.

speli za njimi izgubljeni s konji in brez konj in dokler niso za njimi pripeljali pogubljene oprave, katere se je nabralo po dolini štirinajst voz.

Niti zajcem se ne godi boljše. Šla sta lovca ob dnevu na lov in sta imela pse gonjače. Burjica je že vihrala, ko sta šla z doma; ob devetih je že tako razsajala, da ni kazalo, kakor vrniti se. Kar zdrkne izpred njiju zajec proti golemu robu in psi se zapodijo za njim. A ko pride zajec na goli rob, ga burja pobere in prenese čez rob in primerno enako se je zgodilo s četvorico psov.

Če hočemo vedeti, katere snovi so prepovedane za kuhanje žganja, ker imajo večjo sladkornost, se moramo ozreti na bivše avstr. predpise o konzumni davščini t. j. predpise o izdelovanju špirta. Ti predpisi veljajo še danes, kolikor niso izpremenjeni z novim trošarinskim pravilnikom in kolikor ne nasprotujejo novim določbam o trošarini na alkohol (špirit).

Kot snovi, ki imajo večjo sladkornost, so bile doslej z raznimi naredbami bivšega avstrijskega finančnega ministrstva in deloma (kakor prej omenjeno) tudi že v novem trošarinskem pravilniku izrečno označene:

1. smokev (fige), sveže ali suhe;
2. rožiči;
3. suho grozdje (korinte, rozine, cibebe itd.);
4. drozge iz jagod, ki se jim je pridala sladkor (ne glede na to, koliko sladkorja se je pridalo in kdaj se je pridalo);
5. suhi datelji;
6. koruzna slama;
7. suhe slive (češplje);
8. suhe hruške;
9. suha jabolka;
10. čežana (pekmez, marmelada, povidl) in
11. vinske tropine, polite s sladkorno raztopino, če se jim je pridala sladkor šele po odceditvi zadnjega vina (ne pa tudi, če se jim je pridala sladkor zato, da se je napravil petjot).

Vse te snovi so za proizvajanje žganja prepovedane, vendar se more za kuhanje žganja iz pokvarjenih suhih sliv, hrušk in jabolok ter pokvarjene čežane doseči izjemna dovolitev, če se dokaže s potrdilom okrajnega glavarstva (magistrata), da so te snovi pokvarjene in za ljudsko hrano neuporabne ter da ni osnovan sum, da so bile namenoma pokvarjene.

Za druge prepovedane snovi se ne more doseči taka dovolitev, četudi so te snovi pokvarjene in za ljudsko hrano neuporabne.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarstvo.

Kaj izvažamo v Čehoslovaško. Glavni predmet iz Jugoslavije v Čehoslovaško so bili v letu 1920 sledeči: koroza za 1.004.000 kg v vrednosti 1.196.030 dinarjev; vino (461.240 kg za 1636.159 dinarjev); moka (9717.481 kg za 31 milijonov (69.219 dinarjev, konoplja (920 tisoč 226 kg za 4.233.235 dinarjev); govede za 950.000 dinarjev; svinj za 932 tisoč 410 dinarjev, mesa (579.406 kg za 1.077.275 din.), tanina (914.125 kg za 3.390.100 dinarjev), čresla (209.201 kg za 746.070 dinarjev) in rude (7.219.643 kg za 2.125.612 dinarjev). Pri več izmed imenovanih predmetov je bila Čehoslovaška največji konsument Jugoslavije, tako stoji Čehoslovaška med konsumenti Jugoslavije na prvem mestu glede govede, a na drugem mestu glede mesa, vina, moke in tanina.

Dopisi.

Pri občinski seji soboto se je sklenilo, da se uvede akcija v svrhu klanja in razprodavanja mesa v lastni režiji, nadalje, da se začne pobirati za ubožni sklad, ki nima sedaj nobenega premoženja, ker se je vse predvojno premoženje porabilo za vojna posojila. Izvolil se je tudi mestni šolski svet, in sicer so bili soglasno izvoljeni gg. odborniki: dr. B. Stuhec, Šerona, Šegula, dr. Senčar in Tomanič. V kuratorij „Dijaškega doma“ in „Mladike“ so bili izvoljeni odborniki gg.: Lenart, Mikuletič, dr. Štuhec, Šegula, Vezjak in ravnatelj Vajda. V kuratorij „Glasbene šole pa gg. odborniki: Klemenčič, dr. Štuhec, dr. Jenko in Hernja. — Na koncu se je tudi določilo, da se upeljejo pri magistratu uradne ure od 8. do 12. in od 14. do 17.

Zabavni večer krajevne organizacije IDS, ki se je vršil dne 4. februarja v Društvenem

domu, se je obnesel jako dobro. Pevsko društvo je izvajalo nove točke. Petje se je nahajalo na umetniški višini, kakor morda še nikdar. Izrekamo najprisrčnejšo zahvalo celemu zboru, mešanemu in moškemu in posebej še pevovodju g. Frasu. Postrežba, jed in pijača je bila cena in solidna. Naše narodne dame so si dale ves trud, ter so izpolnjevale stavljeno si nalogo z neprimerno požrtvovalnostjo. G. minister na razpoloženju, narodni poslanec dr. Kukovec je imel živahen govor, s katerim je plediral za koncentracijo naprednih strank. Njegova izvajanja so gotovo globlje vrednosti in se na isto še povrnemo. Večer je uspel v splošno zadovoljnost ter je pokazal, da se nahaja v demokratskih vrstah družabnost, ki je predpogoj za nadaljnji razvoj misli. Posetili so nas tudi prijatelji iz drugih političnih struj. V kolikor smo mogli opaziti, so se taisti pri nas zelo dobro počutili.

Cercle français. Prihodnji ponedeljek, 13. t. m. se vrši ob 17. (5. uri pop.) ustanovni občni zbor francoskega krožeka, ki naj družijo vse meščane brez razlike. Gospod župan je dal krožeku na razpolago primeren lokal in francosko prosvetno društvo „Institut de France“ nam je zagotovilo znatne moralne in gmotne podpore. To, za kar državljani drugih držav prosjačijo, se nam ponuja in upati je, da bo to vabilo, ki velja vsem, ki stremijo po izobraževanju, našlo največji odziv. Na dnevnem redu občnega zbora je poročilo pripravljalnega odbora, ustanovitev krožeka, volitev odbora, določitev pravil i. dr.

Dijaška kuhinja v Ptujju je prejela od trgovca Fr. Lenarta 440 K, ki so se nabrale ob njegovem godovanju, in 550 K iz pisarne dr. T. Gosaka.

Sokol Ptuj je imel dne 28. p. m. svoj dobro obiskani redni občni zbor. Po poročilih funkcionarjev, ki so bili z odobrenjem in brez ugovora sprejeti, se je izvolil sledeči odbor: starosta br. Sovré Anton, podstar. dr. Šalamun Fran, odborniki Celestina, Komac, Kraigher, Vajda, Likar, Cilenšek, Senčar M., Zupančič D., s. Hočevnar Julka in Voršič Mici. Za načelnika je bil od prednjaškega zbora imenovan in predlagan br. Žagar Otokar. Za predsednika kult. prosv. odseka je bil izvoljen br. Vajda Fran. Kot zastopnik odseka Sv. Marjeta je bil izvoljen v odbor br. naduč. Čokl Ignac.

Za **Sokolski dom** v Ptujju je daroval na demokratskem večeru dne 5. februarja g. dr. Tone Gosak 200 K, zakar mu izreka Sokol najtoplejšo zahvalo.

Za **izletni fond ptujškega Sokola** je darovalo dne 2. februarja omizje „pri Zamorcu“ 106 K. Hvala.

Izvanredni občni zbor Jugoslavenske Matice podružnice v Ptujju se vrši v sredo, dne 15. februarja ob 20. uri v Narodnem domu.

Ptujski Sokol priredi na pustno soboto, dne 25. februarja v Društvenem domu maskerado.

Dekliška meščanska šola in mestna dekliška osnovna šola sta se zatvorili v četrtek, dne 9. februarja radi pomanjkanja kuriva. Učiteljstvo je zadnji čas že silno zmrzovalo ter je poučevalo pri 6—8°. Več slučajev je bilo, da so pripeljali stariši svoje otroke v šolo, a so jih radi mraza v šoli vzeli spet domov. Opetovane prošnje vodstev, da bi posredoval okrajni šolski svet pri mestni upravi, da bi nakazala potrebne kurjave, so ostale brez uspeha. Zavodi so danes brez kuriva, otroci pa brez pouka.

Kino. Misteriji (tajnosti) „New-Yorka“ je največji film, kateri je bil dosedaj izdelan. V glavnih vlogah igrata slavna igralka Pearl Witz in Arnold Dayli. Film je izdelala največja tvornica sveta Pathé Frères v New-Yorku po istoimenskem romanu Pierre Decancela. Ta roman je izhajal leto dni v pariškem dnevniku „Le Matin“. Tajna družba „Črna roka“ pridno deluje v orjaškem mestu ropi in umori so na dnevnem redu. Družba je podobna „Rokovnjačem“, kateri so pričetkom prejšnjega stoletja razsajali po Gorenjskem. „Črna roka“ se poslužuje pri svojih pohodih najnovejših tehničnih pripo-